

Mereala ruumiline planeerimine ja merekeskkonna kaitse - vastuolu, kompromiss või sünergia?

Aleksei Lotman
Eestimaa Looduse Fond
Mereprogrammi juht

Läänemeri

- Eutrofeerunud
- Ohtlikest ainetest reostunud
- Kalavarud surve all
- Ohtlike ainete transport kasvamas
- Uued kasvavad vajadused – tuulepargid
- Palju olulisi loodusväärtusi – linnustik, kalastik, mereimetajad jpt
- Ta on meile armas

Merealade ruumiline planeerimine

- On osaks merealade kasutuse terviklikust korraldamisest
- Oluliseks vahendiks erinevate merekasutuse viiside ära paigutamiseks piiratud ruumi
- Võimaldab vähendada konflikte
- Neid eesmärke täidab nii planeerimise protsess kui selle tulemus
- Planeerimine üksi ei lahenda kõiki probleeme, kuid on siiski äärmiselt oluline

Mis rõõmustab

- Protsess on käivitunud
- Riigiasutused (vist?) suhtlevad omavahel
- Keskkonnaorganisatsioonid on (mingil määral) kaasatud
- Avatud ideekorje

Mis teeb ärevaks

- Mõningane segadus (vähemalt minu jaoks) selles, kuidas järgida Riigikohtu otsust Hiiu mereplaneeringu osas
- Kõik osapooled ei ole piisavalt aktiivsed, ideekorjet on vähe kasutatud
- Kui osapoolte dialoog õigel ajal ei käivitu, päädib see hiljem vastandumisega
- Konflikti vältimiseks erinevate kaitse ja kasutamise seotud osapoolte vajame sisukat dialoogi

Milline mereplaneerimine on väga halb?

- Toimib mingi ühe (majandus)sektori huvides
- Ignoreerib kohalikku kogukonda
- Ei arvesta vajadusega kaitsta elukeskkonda
- Üritab ebaõnnestunud lahendusi vägisi läbi suruda
- Põhjustab kõige sellega vältimatult konflikti

Milline mereplaneerimine on lahja ja kesine?

- Üritab (aga ei oska) olla kõigi meelega järgi
- Teeb selle nimel mehhaanilisi kompromisse, mis ei rahulda ühtegi osapoolt
- Ei suuda leida vastastikku kasulikke lahendusi kohaliku ja riikliku huvi ning majanduse ja keskkonna jaoks
- On avalikustamisel passiivne ega algata ise dialoogi

Milline mereplaneerimine on päriselt hea?

- Otsib tulevikku suunatud sünergiat
 - See nõuab loovust ja näiliselt vastandlike huvide ühisosa otsimist ning parima võimaliku teadmise kasutamist
- Arendab meremajandust mitte „hästi natuke keskkonda rikkudes”, vaid seda hoides
- Otsib võimalusi merekaitseks, mis ka majandust aitavad
- Leiab riigi ja kohaliku kogukonna ühishuvi
- No ja kui mõnes asjas muud ei õnnestu, siis leiab kompromissi.